ling av virkeligheten som gjør det lettere å tenke». Dette er et viktig poeng å formidle. Særlig ikke-økonomer oppfatter ofte økonomifaget som en mer presis samfunnsvitenskap enn de andre samfunnsvitenskapene. At økonomiske teorier tar utgangspunkt i ideer om verden (f.eks. «det perfekte marked»), fremfor i objekter og fenomener i den virkelige verden går derfor mange hus forbi.

Det vi påpeker er at det finnes helt andre tilnærminger til å studere økonomiske fenomener, men disse lærer man ikke i dagens økonomifag. Det finnes teorier som starter med å studere faktiske markeder, og så abstraherer ut fra det, altså et mer virkelighetsnært utgangspunkt enn det nyklassiske modellgrunnlaget det undervises i på Blindern. Vi mener studentene bør få kunnskap om hele mangfoldet av metoder som kan brukes for å analysere sammenhengene i økonomien. I det minste bør studentene informeres om at de eksisterer, noe den siste debatten har synliggjort behovet for.

Tone Smith
styremedlem, Rethinking Economics Norge

Høstutstilling utan ukontrollerte spørsmål?

Dei siste åra har kritikarar skrevet om fråværet av, og saknet av, ein manglande overordna tematikk på Høstutstillingen.

Første gongen eg las dette, reagerte eg med ein slags akutt panikk. Eg visste at om eg ikkje blir med før dette forslaget blir satt til livs, kjem eg aldri til å få vera med. Eg «oppgåver». Eg jobbar òg med ting som tek tid, og kunne heller ikkje klart å levere noko eg kunne stå inne for innan tidsfristen.

Kuraterte utstillingar med eit overordna tema er bra når dei er basert på at kuratorane kontaktar kunstnarar som jobbar med relevante tema.

Ein jury som sender ut ei temautlysing, vil gjere ting lettare for dei som likar å lage ting, men ikkje veit heilt kva dei er opptekne av. På slike utstillingar vil ein få vist fram den delen av Kunst-Noreg som er pliktoppfyllande produsentar utan eigen stemme. Dei gode samfunnsborgarane som ikkje stiller feil spørsmål, men som kan reflektere litt rundt årets tema. Det blir ei slags snill-pike-konstruksjon av kunstscenen. Kor kunstnarane vert redusert til produsentar som visualiserer den kuraterande juryen sine tankar i ulike estetiske retningar. Har ikkje kunsten mista mykje av sitt verd om den ikkje evnar å stille kritiske ukontrollerte spørsmål?

Brynhild Winther
debutant på Høstutstillingen 2016

Mediebransjen er i alvorlig krise, men journalistutdanningene later som ingenting.

Å leve av å lokke andre

Medierevisjonen

Anki Gerhardsen

«Mediebedriftene etterspør allsidige og kreative journalister som behersker flere plattformer. Du forberedes godt til denne virkeligheten.»

«Kunnskapsrike og kreative journalistar med ei medviten haldning til yrkesrolla si er etterspurde innenfor bransjen.»

«Med et hav av lokale mediehus i Nord-Norge, samt noen litt større som for eksempel Nordlys og Avisa Nordland, er mulighetene for å jobbe med journalistikk i Nord-Norge store.»

Virkelighetsorienteringen mangler

Dette lille knippe sitater er hentet fra hjemmesidene til noen av landets mange utdanningsinstitusjoner for journalister. Flankert av artige videoer med fest og fag og moro, foto av smilende ungdommer «som fikk drømmejobben» og detaljerte studieplaner, forteller alle sammen om et spennende yrke der mulighetene er mange og tempoet høyt. Det er bare én liten ting som mangler overalt: Virkelighetsorientering.

I forrige uke ble det kjent at Aftenposten skal kutte 40 stillinger i redaksjonen. Adresseavisen må gå enda mer drastisk til verks. Der skal opp mot 75 årsverk i mediehuset bort. I fjor besluttet NRK å kutte kraftig ved sine distriktskontor. I 2014 begynte Amedia, som eier de fleste lokalaviser i dette landet, en ny runde med omfattende stillingskutt. Det er bare måneder siden VG pakket ned sine siste lokalkontorer.

Mediene vet ikke hva de skal leve av

Innsparing, nedbemanning, oppsigelser, sluttpakker, usikkerhet og en mørk horisont preger hele Medie-Norge. Bransjen har gnagd seg inn mot beinet i mange år, og alle vet at gnagingen skal fortsette med uforminsket styrke. Annonseinntektene er i fritt fall, ingen vet riktig hva de skal leve av, og nå mumles det om fusjoner og nedleggelser.

Hele mediebransjen snakker om det, bare ikke de som har ansvaret for å utdanne ungdommene våre. Hva kommer det av?

Universitets- og høgskolesektoren utsettes for svært lite kritisk journalistikk. Det er nesten bare Morgenbladet som følger med på hva akademia driver med, og dessverre er det ganske få som leser Morgenbladet. Men for å forstå hvorfor det er så maktpåliggende for utdanningsinstitusjonene å lokke folk til å studere et fag det nesten ikke finnes jobber i, må man skjønne hva institusjonene lever av.

Må hjelpes til å ta informerte valg

Akademia er omtrent som en pølsefabrikk: Når du har levert pølsene, kommer pengene. Journalistutdanningene får penger fra staten når studentene tar eksamen. Disse inntektene er basert på mengde, og da gjelder det å trekke så mange studenter som mulig gjennom et studieløp.

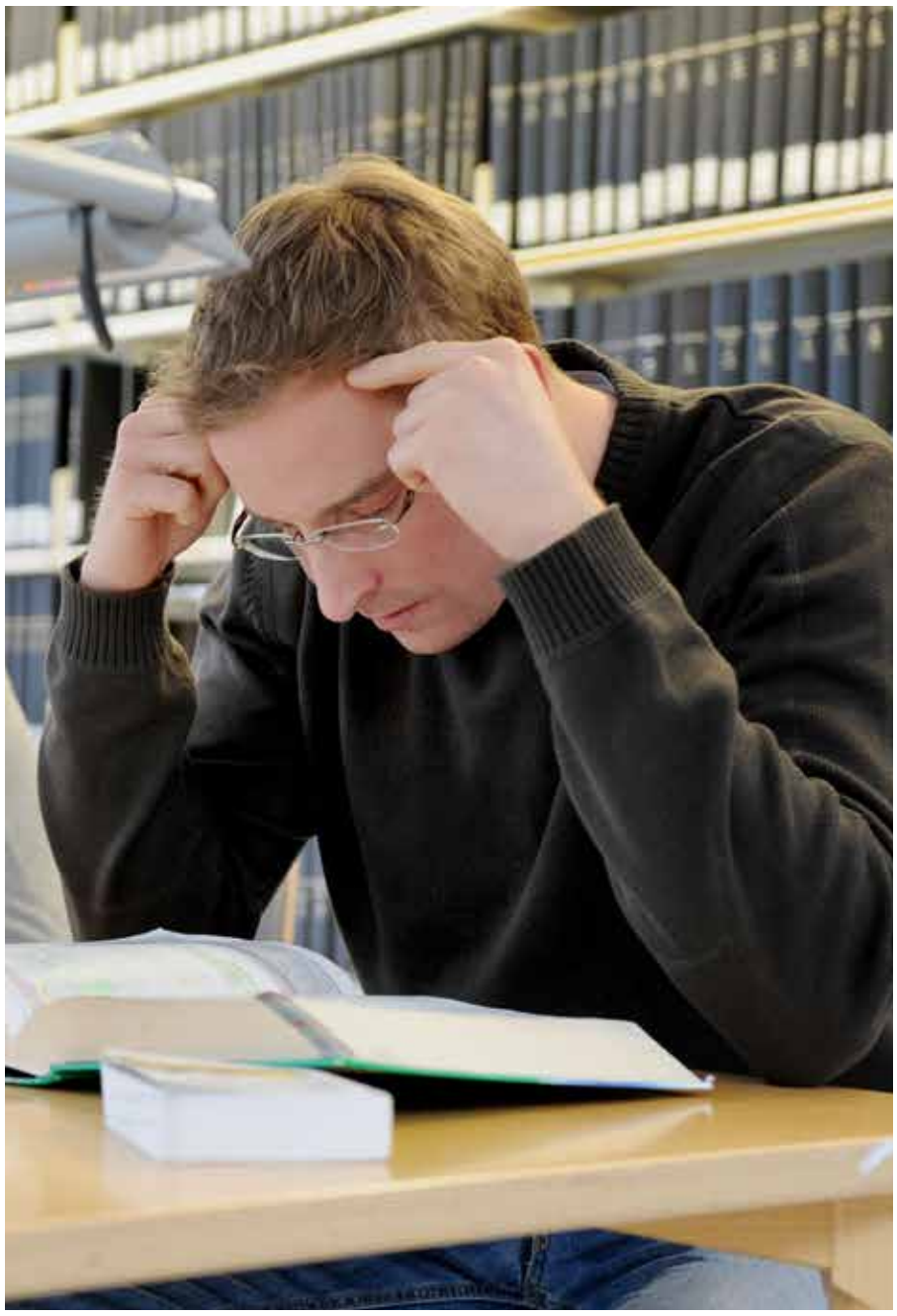

Journalistutdanningene er generelt modne for store endringer, skriver Anki Gerhardsen. ILLUSTRASJONSFOTO: FRANK MAY, NTB SCANPIX

Fakta

Medierevisjonen

- Medierevisjonen er en fast spalte for mediekritikk. Spaltister er Anki Gerhardsen, Nina Hjerpset-Østlie, Gjermund Stenberg Eriksen og Jan Arild Snoen.
- Gerhardsen er teaterkritiker og frilansjournalist, bosatt i Bodø. Hun har jobbet med journalistikk siden midt på 90-tallet, både for lokal og nasjonal presse, og nylig som lektor ved Nord universitet. Gerhardsen er prosjektleder i Barents Press og driver en kunnskapssatsing for norske og russiske journalister.

I et slikt system er det ikke særlig smart å legge ut oversikt over arbeidsmarkedet på hjemmesidene, eller på annen måte hjelpe 19-åringer til å ta informerte valg før de eventuelt pådrar seg store lån og en usikker fremtid. Da er det bedre å gjøre studiene så fristende og så lange som mulig. Det er ikke sikkert løpet økte fra to til tre år fordi kandidatene ikke rakk gjennom nødvendig pensum. Jeg har jobbet med journalistutdanning selv, og ville ikke akkurat karakterisert studenthverdagen som arbeidsintensiv.

Modne for store endringer

Journalistutdanningene er generelt modne for store endringer. De har i liten grad tatt innover seg en medieverden i radikal endring. For det første er det altfor mange av dem, og for det andre er graden av relevans varierende. I Bodø har de riktignok laget kurs i frilansing – det vet jeg ikke om noen andre som har gjort. Men allikevel: Helt uten kontakt med en bransje i krise, er utdanningene ikke. Flere av dem står nemlig klar med et mastertilbud til alle dem som ikke får jobb når bachelorgraden er levert. På hjemmesiden til Høgskolen i Oslo og Akershus står det eksempelvis følgende:

«På masterstudiet i journalistikk kan du utvikle deg som journalist og skaffe deg den teoretiske tyngden du trenger i møte med en mediebransje i endring.»

Sånn kan også arbeidsledighet formuleres. Som en teoretisk øvelse, inkludert to nye år med studielån. Og det av en institusjon som skal lære studentene begreper som integritet, kildekritikk og sannferdig virkelighetsfremstilling.

Se også side 2–3 • del 2